

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระแก้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๘/๒๕๔๘

วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคประชาชนไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๘ และคำร้องเพิ่มเติมลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ว่า ได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาชนไทยเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ตั้งแต่วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนพรรคการเมืองประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา เมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามที่กฎหมายกำหนด คือ วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๔๘ แต่เนื่องจากเป็นวันหยุดราชการ จึงครบกำหนดในวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๔๘ แล้วพรรคประชาชนไทยมีสมาชิกไม่ครบจำนวนห้าพันคนรวมทั้งไม่สามารถจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กำหนดไว้ มีเหตุที่จะยุบพรรคประชาชนไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคประชาชนไทยตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายโทกร พลสุวรรณ หัวหน้าพรรคประชาชนไทย ยื่นหนังสือชี้แจงลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๘ และวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๘ สรุปว่า พรรคประชาชนไทยได้ดำเนินการให้มีสมาชิกพรรคตั้งแต่ ๕,๐๐๐ คน ขึ้นไป และมีสาขาพรรค ภาคละ ๑ สาขา จำนวน ๖ ภาค และพรรคประชาชนไทยไม่ขอส่งเอกสารหรือชี้แจงเพิ่มเติมต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ข้อกฎหมาย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๒๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิก

LIART

ซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมือง
อย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา

มาตรา ๖๕ พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕)
ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน
เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน
ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบ
พรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา

พิเคราะห์แล้ว มีประเด็นต้องพิจารณาเบื้องต้นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้
หรือไม่ เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ ว่าศาลรัฐธรรมนูญ
มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕
วรรคสองได้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้

ส่วนประเด็นเรื่องกรณีมีเหตุให้ยุบพรรคประชาชนไทยตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง
หรือไม่ เห็นว่า ภายในวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นวันที่ครบหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๘ พรรคประชาชนไทยต้องดำเนินการ
ตามมาตรา ๒๘ กำหนด แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๒๗ และ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ พรรคประชาชนไทย
ได้มีหนังสือแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า ได้รับสมาชิกพรรคจำนวน ๕,๖๘๕ คน และจัดตั้ง
สาขาพรรครวม ๖ สาขา แต่นายทะเบียนพรรคการเมืองตรวจสอบแล้วพบว่าพรรคประชาชนไทย

มีสมาชิกเพียง ๔,๕๓๗ คน และนายทะเบียนพรรคการเมืองไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค ลำดับที่ ๕ จังหวัดกำแพงเพชร และลำดับที่ ๖ จังหวัดเพชรบูรณ์ เนื่องจากสาขาพรรคลำดับที่ ๕ ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานสาขาพรรคให้ถ้อยคำว่า ไม่ขอรับตำแหน่ง รวมทั้งผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นเลขานุการสาขาพรรค มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตจังหวัดกำแพงเพชร ส่วนสาขาพรรค ลำดับที่ ๖ ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นเลขานุการสาขาพรรค มีอายุไม่ครบปีบริบูรณ์ในวันที่มีการประชุมจัดตั้งสาขาพรรค ดังนั้น พรรคประชาชนไทย จึงมีสาขาพรรคเพียง ๓ ภาค คือ ภาคกลาง ๒ สาขา ภาคใต้ ๑ สาขา และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑ สาขา ซึ่งไม่ครบ ๔ ภาค และพรรคประชาชนไทยชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญแต่เพียงว่า พรรคประชาชนไทย มีสมาชิกพรรค ๕,๐๐๐ คน ขึ้นไป และมีสาขาพรรคจำนวน ๖ ภาค โดยไม่ยอมส่งเอกสารหรือชี้แจงเพิ่มเติมประกอบข้อต่อสู้ จึงฟังได้ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า พรรคประชาชนไทย ไม่ดำเนินการให้มีสมาชิกพรรคตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป และไม่สามารถจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อย ภาคละหนึ่งสาขา รวม ๔ ภาค ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคประชาชนไทยตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองกรณีจึงมีเหตุตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เกิดขึ้นกับ พรรคประชาชนไทยตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่จะสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้ตาม มาตรา ๖๕ วรรคสอง

อาศัยเหตุดังวินิจฉัยมา จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคประชาชนไทย

นายมงคล สระฐาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand